Homenatge al poeta

Jacint Verdaguer

Commemoració del 117è aniversari del seu traspàs

Vil·la Joana, 10 de juny de 2019

Cada any, el **Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)**, commemora el traspàs del poeta Jacint Verdaguer ocorregut a la Vil·la Joana el 10 de juny de 1902.

Programa

Matí a 2/4 d'1: Concert d'Arnau Tordera "Ombres i maduixes".
Fragments de l'obra "Ombres i maduixes" amb textos de Jacint Verdaguer i música d'Arnau Tordera, en l'espectacle Arnau Tordera representa el paper de Jacint Verdaguer en el seus anys de joventut.

Tarda a les 5: Ofrena floral als peus del llit on morí el poeta.

A les 6 de la tarda:
Concert "Roger Mas canta Verdaguer".
Recital de poemes de Verdaguer cantats i musicats pel cantautor Roger Mas, que un any més ens farà emocionar en l'acte d'homenatge a Verdaguer la tarda del 10 de juny a la Vil·la Joana.

Proposta de programa d'Indrets del Record

Per assistir, el 10 de juny de 2019, dilluns de Pasqua Granada,
als actes de Vil·la Joana en homenatge al poeta Jacint Verdaguer

Matí: Estació **Plaça de Catalunya**
Trens de Rodalies de la Generalitat, amb **destí Terrassa o Sabadell**
Horaris: 11.06 – 11.25 - 11.44.
Parada **Baixador de Vallvidrera**. I enfilar pel camí esglaonat que mena a **Vil·la Joana**. Per anar amb tranquil·litat el tren més apropiat seria el que surt a les **11.25**.

Matí a 2/4 d'1: Concert d'Arnau Tordera.
Fragments de l'obra **"Ombres i maduixes"** amb textos de Jacint Verdaguer i música d'**Arnau Tordera**, representada al teatre Romeu de Barcelona de l'1 al 7 de març de 2017, en l'espectacle **Arnau Tordera** representa Verdaguer en el seus anys de joventut.

"Ombres i maduixes" Idea original de Pere Tió i Pep Paré. Textos de Jacint Verdaguer. Música d'Arnau Tordera.

Migdia: Dinar de motxilla.

Passeig dels Plàtans

Vil·la Joana, taula de pedra i racó de recordança històrica.

Passejarem pels entorns de Vil·la Joana. Observarem arbres, plantes i flors i si acosta algun ocell, i els aplicarem "l'aroma dels versos de Verdaguer."

Farigola

Quan ja de la terra
Jesús se'n volava,
lo cim de la serra
s'enfarigolava.
L'herbeta eixerida,
de sos peus eixida,
de flors s'esmaltà.

Abelleta, vola
per la farigola;
abelleta, vola
pel farigolar.

[....]

Jacint Verdaguer, dia de l'Ascenció.

"Verdaguer estimava les flors per les seves virtuts curatives, alimentàries i cosmètiques. La farigola era una de les seves preferides. Li dedicà aquesta poesieta, tan breu i flairosa com un brot de farigola. [...] Molts poetes han percebut l'aroma de la farigola, la farigola comú. Però la percepció de l'aroma que desprèn la farigola de Verdaguer és reservada a poetes capaços de percebre l'aroma de les paraules i el tapís de flors que formen amb els seus versos. Si el cim de la serra s'enfarigolava amb Verdaguer, els cims de la poesia s'enverdaguerien amb poetes com Segimon Serrallonga o Perejaume." (Ricard Torrents. Fragment de "Comentari" 1.6.2013)

Farigola

Santa Maria de Vallvidrera, al capdamunt, Vil·la Joana

A les 4 de la tarda: Visita a Vil·la Joana

Casa-Museu Verdaguer

Des del 1952 comença la petició popular de convertir la casa en Museu Verdaguer.

El 1962 l'Ajuntament acorda convertir la Vil·la Joana en Museu dedicat a la memòria de Jacint Verdaguer com a centre vinculat al Museu d'Història de Barcelona.

El 1973 l'escola Vil·la Joana es va traslladar a un altre edifici de nova construcció, més adequat a les seves necessitats.

El **1977** s'amplia el Museu amb noves sales amb informació complementària sobre el poeta i la seva obra.

Any 1986. La Vil·la Joana de Verdaguer. **Cronologia d'una reivindicació popular**. La Corporació Metropolitana de Barcelona aprova la creació del Patronat Metropolità del Parc de Collserola (PMPC). L'Ajuntament de Barcelona acorda que la seu del Patronat serà ubicat a la finca propietat de l'Ajuntament, la Vil·la Joana de Vallvidrera. Intent de "remodelació" de Vil·la Joana: el projecte pretén adaptar la finca a les necessitats de les dependències administratives del Patronat, oficines i sales d'exposició, fer les escales de marbre... això comporta buidar la casa del llegat cultural i històric unit a la figura de Verdaguer. S'adjudiquen les obres a l'arquitecte Víctor Rahola i Aguadé.

En saber-se la notícia, comença la reivindicació popular: surten als diaris veus en defensa de conservar la Vil·la Joana com a Casa-Museu Verdaguer. A la crida **"Museu Verdaguer. Salvem la Vil·la Joana. Patrimoni del poble"**, s'hi adhereixen Associacions culturals i cíviques, de Veïns de Sarrià i de Vallvidrera, Secretariat

d'Entitats de la Crida a la Solidaritat, Assemblea d'Entitats Cíviques i Culturals de Catalunya.

Cerca de documentació: La finca va ser venuda el 31 de març de 1922 pels germans **Ramon**, **Vicent**, **Joana** i **Rosa Miralles i Farran** a l'Ajuntament de Barcelona, representat per l'alcalde Marcel·lí Domingo davant del notari Cruz Usatorre. Al moment de la venda es fa constar que "les finques són destinades a parc municipal".

S'inicia una **campanya de recull de signatures** per la protecció de la Casa Museu Verdaguer, protagonitzada per moltes personalitats de la vida cultural, política i ciutadana, se'n recullen un nombre superior a les **3.000**, i d'una setantena d'entitats cíviques i culturals de tot Catalunya."

Publicació d'alerta a la premsa: Les obres de remodelació de Vila Joana són adjudicades i les podrien pretendre començar passat festes. Particulars i Entitats s'oposen al projecte de transformació de la Vil·la Joana. S'intensifica la lluita.

Instància al Síndic de Greuges perquè intercedeixi prop de l'alcalde de Barcelona, 2 de desembre de 1986. Lliurament de signatures.

Adhesió de l'**Ajuntament del Districte de Sarrià** en el Ple públic celebrat el 10 de febrer de 1987.

Publicació en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya. Núm. 187 / 9 de març de 1987. Tramitacions en curs. Proposició no de Llei sobre el Museu Verdaguer de la Torre Vil·la Joana, de Barcelona.

Parlament de Catalunya. Comissió de Política Cultural. Proposició no de Llei sobre el Museu Verdaguer de la Torre Vil·la Joana de Barcelona. Diari de Sessions del Parlament de Catalunya, núm. 137 del d'abril de 1987.

Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 196 /14 d'abril de 1987. **Resolució 119/II del Parlament de Catalunya**, sobre el Museu Verdaguer de la Torre Vil·la Joana, de Barcelona.

Després d'un any de sol·licitar audiència a l'alcalde de Barcelona, rep a Josep Pereña autor del llibre *Els darrers dies de la vida de Jacint Verdaguer* i a Teresa Clota professora de català, en nom dels promotors de la reivindicació popular de salvar Vil·la Joana com a Museu Verdaguer.

L'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, visita Vil·la Joana al cap de pocs dies. L'acompanyen la consellera de Cultura, Maria Aurèlia Capmany i la regidora de transports, Mercè Sala, tinent d'alcalde i valedora aferrissada d'instal·lar les oficines de la Corporació Metropolitana a la Vil·la Joana; i per part de la reivindicació popular de la defensa de Vil·la Joana com a Museu Verdaguer Jordi Carbonell, historiador de la llengua i Avel·lí Artís Gener, *Tísner*, escenògraf.

Després de l'exposició de Jordi Carbonell del valor universal de Verdaguer i del deute de Barcelona a l'il·lustre poeta que l'ha cantada, i dels suggeriments per part de Tísner de les aportacions que s'hi poden fer a l'engrandiment del Museu, l'alcalde Maragall interpel·la amb la mirada fita Mercè Sala, fins que ella respon: "Sí, potser sí, que ens haurem de buscar un altre lloc."

D'aquesta manera es conclou la lluita popular: El poble defensa la Vil·la Joana de Verdaguer i l'Ajuntament respecta la memòria d'un dels poetes més grans de la literatura universal, mort en aquella casa.

L'Ajuntament de Barcelona pren la decisió de **fer un estatge nou per al Patronat Metropolità del Parc de Collserola**, dins dels mateixos terrenys de la finca Vil·la Joana.

L'any 2014 es van emprendre les obres de rehabilitació integral de la casa i una completa renovació del seu contingut museogràfic.

L'any 2016 va torna a obrir les portes.

Casa Verdaguer de la Literatura de Barcelona

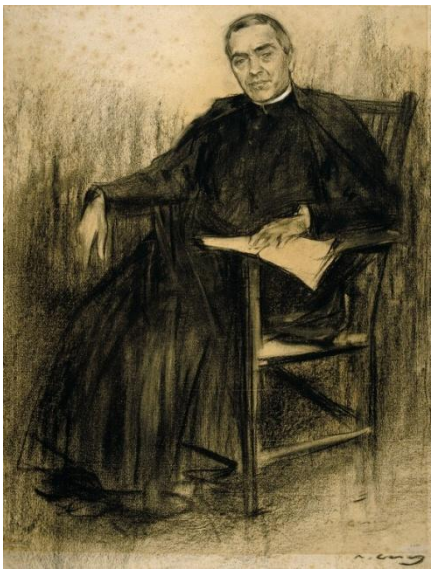

Retrat de Ramon Casas

Verdaguer a Vil·la Joana

"Verdaguer es va allitar el primer d'abril de 1902, malalt de la tuberculosi que li havia de produir la mort [...] en aquest breu temps s'esdevé un fet sense precedents en la nostra història: la unànime adhesió de tot el país a un escriptor preclar, adhesió que dóna la mesura de l'enorme relleu que prengué Verdaguer no solament en el camp de la poesia, en el qual excel·lí com pocs, sinó també en l'aspecte patriòtic del procés de la Renaixença." (*Els darrers dies de la vida de Jacint Verdaguer*. Josep Pereña. Barcelona: Editorial Barcino, 1955, p. 182)

Verdaguer va arribar a la Vil·la Joana el 17 de maig, **el dia del seu aniversari, complia 57 anys.** "El camí, des de l'entrada de la finca a la casa, es trobava bellament encatifat de flor de ginesta en honor de l'hoste il·lustre. ("... ginesta plegada d'aquells monts i estesa com alfombra als peus de mossèn Cinto, quant el 17 de maig entrava a la torre.") Els presents li guardaren el pas, alguns amb ramells de flors a la mà. Res no estalviaren per a fer-li agradable l'arribada." (pàg. 38).

"El senyor Miralles (l'amo de la finca) tingué encert d'encarregar al doctor Esquerdo, pèrit higienista, la transformació de les habitacions que havia d'ocupar el poeta, per tal que servissin de sanatori." (pàg. 40)

Habitació i llit on morí Verdaguer

Galeria de repòs

"Al migdia solien reunir-se, a la bona ombra dels arbres del pati de Vil·la Joana, Josep Maria Roca, Ricard Permanyer, Antoni Busquets i Punset, Ramon Miralles, etc. Hi anaven també fotògrafs que prenien vistes de la casa i retrataven els visitants, i periodistes que acudien a informar-se..."(pàg. 182)

Els metges. En la seva darrera malaltia el poeta pogué gaudir d'una assistència mèdica pròdiga i eficient. Doctors d'anomenada el visitaren amb molta sol·licitud i afecte i s'esforçaren de combatre el seu mal mentre hi hagué un bri d'esperança; i ho feren, sembla, sense percebre cap mena de retribució, car tots consideraven un alt honor de poder assistir tan il·lustre malalt." (pàg. 83)

A les 5 de la tarda:

Ofrena floral de l'Ajuntament als peus del llit on morí Verdaguer

Vil·la Joana de Vallvidrera, 10 de juny de 1902, Jacint Verdaguer i Santaló "A tres quarts de sis i cinc minuts de la tarda, poc després de prendre un catxet medicinal, inclinant el cap sobre l'espatlla de l'infermer **Josep Tarradas**, que el sostenia perquè pogués tossir sense fatiga, **lliurà l'ànima a Déu."** (pàg. 53)

"Eren poc més de les sis de la tarda del 10 de juny, quan ja la nova de la mort de Verdaguer, comunicada per telèfon des de l'Hotel Sant Jordi, de Vallvidrera, corria de boca en boca dels barcelonins. Tothom se l'esperava, però llavors hom restà atuït de dolor. El telègraf i el telèfon ho comunicaren a la resta de Catalunya i a altres països. Les campanes de l'església de Betlem començaren a toca a morts. Les redaccions dels periòdics, gairebé totes, s'ornaren amb crespons negres. L'Ajuntament, la Diputació, així com moltes entitats polítiques, de tot matís, societats científiques, artístiques, literàries, excursionistes i altres, posaren banderes a mig pal, i exterioritzaren llur sentiment tan bé com saberen.

Ningú no recordava que al nostre país s'hagués produït mai una consternació tan extensa, car afectava tots els estaments, ni tan intensa, ja que verament semblava com si a la col·lectivitat li haguessin arrencat un tros de l'ànima." (pàg. 183)

A les 6 de la tarda:
Concert "Roger Mas canta Verdaguer".
Recital de poemes de Verdaguer cantats i musicats pel cantautor Roger Mas, que un any més ens farà emocionar en l'acte d'homenatge a Verdaguer la tarda del 10 de juny a la Vil·la Joana.

Obsequi: Lliurarem als assistents del concert del matí i als assistents als actes de la tarda el dossier **"El cel astronòmic de Verdaguer" de Pere Tió i Puntí**

Invitació: Convidarem la gent a assistir el **diumenge 19 de juny, a les 12 del migdia**

Acte d'homenatge a la seva tomba
(Cementiri de Montjuïc, via Sant Joan, agrupació 9, núm. 1)

Programa
Presentació: **Magda Ribas**, llicenciada en història

- Ofrena floral de l'**Ajuntament de Barcelona** - Ofrena floral d'**Indrets del Record**
- "L'emigrant", interpretat per la coral **Poble que Canta**.

- Lectura de textos de **Jacint Verdaguer**

- Paraules de **Pere Tió i Puntí**, historiador i lingüista

- Cloenda de l'acte. -Actuació de la coral **Poble que Canta** amb interpretació dels himnes: "La balanguera" "La muixeranga d'Algemesí" i "Els Segadors". Direcció: **Jordi Llobet**

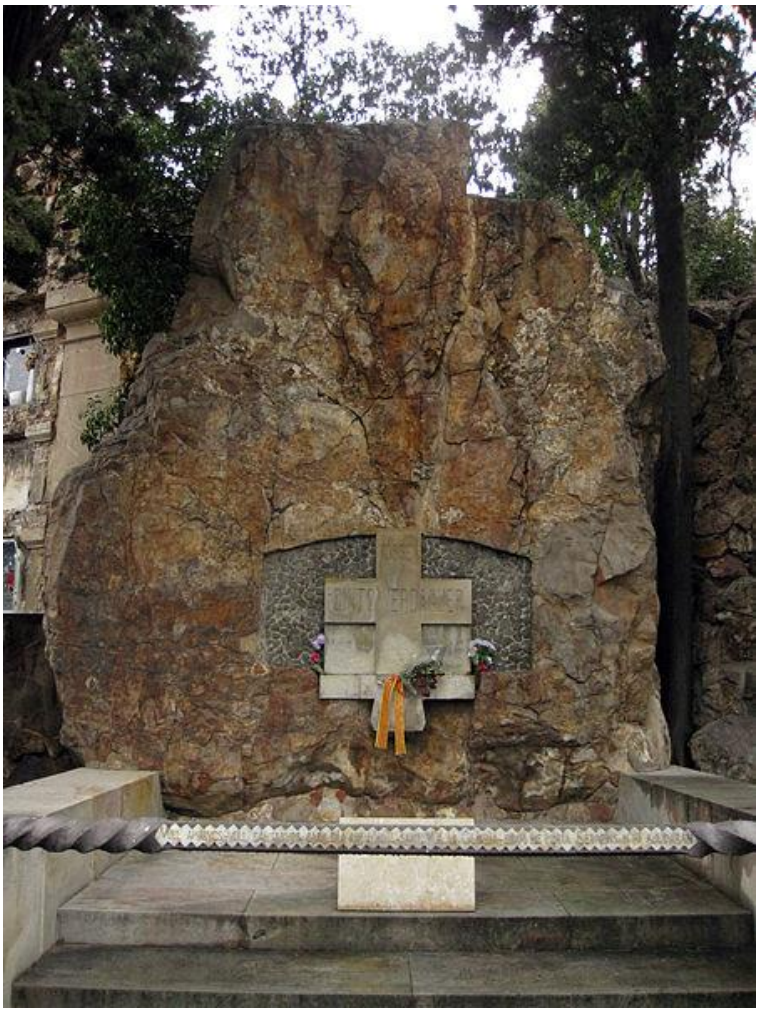

Tomba de Verdaguer

Ginesta

Llibertat presos polítics i exiliats!

"Que ho digui nostra pàtria, si algú vol fer-la esclava!" **Jacint Verdaguer**.